

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२५

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- महिला आणि कायदा (BAYH23-204)

दिनांक: ०७/०५/२०२५

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

२) उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्रश्न १. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतीही चार)

(४०)

- भारतीय इतिहासामध्ये महिलांचे हक्क आणि दर्जा यांना आकार देण्यामध्ये कायदे सुधारणा आणि नियमने यांनी कशी भूमिका पार पाडली?
- कौटुंबिक हिंसाचारालाचा पीडीत, कुटुंबे आणि समुदायावर होणारा परिणाम- चर्चा करा.
- हिंसाचाराशी संबंधित, हुंडा प्रतिबंध करण्यासाठी कायदे तरतुदी काय आहेत आणि त्यांचा प्रभाव कसा आहे?
- समान वेतन, कामाचे तास, महिला कर्मचाऱ्यांसाठी मातृत्व लाभ या मुद्द्यांना कामगार कायदे कसे निर्देश करातात?
- भारतातील राष्ट्रीय महिला आयोगाची उद्दिष्ट्ये आणि बंधने कोणती आहेत?
- लिंग निवडीनुसार गर्भपात आणि स्त्रीभ्रूण हत्या या समस्या गर्भधारणापूर्व आणि प्रसवपूर्व निदान तंत्र कायदा कशा प्रकारे हाताळतो?

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

- समान नागरी कायदा अंमलबजावणीच्या संदर्भात विविध धर्म आणि सांस्कृतिक समुदायांमध्ये कोणती आव्हाने आणि समस्या उद्भवल्या?
- विशेषतः महिलांच्या संदर्भामध्ये भारतीय राज्यघटनेने बहाल केलेले मुलभूत हक्क सविस्तर लिहा.
- कामाच्या ठिकाणी होणारा महिलांचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, नियमन व निवारण) कायदा २०१३ यांतील प्रमुख तरतुदींवर चर्चा करा.
- बलात्कारासंबंधी गुन्हेगारी कायद्यातील कायदे चौकटीचे विश्लेषण करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

- ऑनर हत्या
- भारतातील सती प्रथा निर्मूलन
- अॅसिड हल्ले आणि त्यांचा परिणाम
- व्हॉयरिझम

Translation in English
Sub: Women and Law (BAYH23-204)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer the following questions in detail (Any Four) (40)

1. How have legal reforms and legislations played a role in shaping the rights and status of women in India throughout its history?
2. Discuss the impact of domestic violence on victims, families and communities.
3. What are the legal measures in place to prevent dowry-related violence and how effective are they?
4. How do labour laws address issues such as equal pay, working hours, and maternity benefits for women employees?
5. What is the mandate and purpose of the National Commission for women (NCW) in India?
6. How does the Preconception and Prenatal Diagnostic Techniques Act address the issue of sex-selective abortions and female foeticide?

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

1. What challenges and concerns have been raised by different religions and cultural communities regarding the implementation of Uniform Civil Code?
2. Elaborate on the fundamental rights guaranteed by the Indian Constitution that are particularly relevant to women.
3. Discuss key provisions of Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013.
4. Analyse the legal framework provided by Criminal Law for addressing the offence of Rape.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

1. Honour Killing in India
 2. Abolition of Sati in India
 3. Acid Attack and its effects
 4. Voyeurism
-